

Udhëzuesi i Kreditorit për Procedurat e Falimentimit në Shqipëri

Udhëzuesi nuk ka si qëllim të ofrojë këshillë ligjore të çfarëdo lloji. Subjektet ose individët e interesuara për këshilla ligjore duhet të kërkojnë ndihmën e përshtatshme profesionale.

IFC International Finance Corporation WORLD BANK GROUP

Në partneritet me:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Sekretariati i Shtetit për Çështjet Ekonomike SECO

PËRMBAJTJA

I. HYRJE 7
II. ÇFARË ËSHTË FALIMENTIMI? 7
III. AVANTAZHET PËR KREDITORËT 7
IV. DEPOZITIMI I KËRKESËS SË FALIMENTIMIT 8
a. Forma e Kërkesës 9
b. Detyrimi për të Vërtetuar Gjendjen e Paaftësisë Paguese të Debitorit 9
c. Veprimet e Ndërmarra nga Gjykata pas kundërshtimit të debitorit 10
d. Mundësia për të Lëshuar Masa të Përkohshme "Mbrojtëse" 10
e. Emërimi i Administratorit të Përkohshëm 11
f. Detyrimi për të pasur pasuri të mjaftueshme 13
g. Marrja e vendimit për kërkesën e kreditorit për fillimin e procedurave të falimentimit 13
V. HAPJA E PROCEDURËS SË FALIMENTIMIT 13
a. Vendimi i Gjykatës së Falimentimit 13
i. Përmbajtja 13
ii. Njoftimi 14
b. Efektet kryesore të Vendimit për Hapjen e Procedurave të Falimentimit 14
VI. PARAQITJA E PRETENDIMEVE DHE LLOJI I KREDITORËVE TË FALIMENTIMIT 16
a. Llojet e Kreditorëve 16
b. Paraqitja e një pretendimi 18
c. Lista e Kreditorëve 18
d. Kundërshtimi i Pretendimeve të Paraqitura 19
VII. ADMINISTRIMI DHE VENDIMMARRJA NË FAZËN E ZAKONSHME 19
a. Administrimi i Masës së Falimentimit 19
b. Vendimi për vazhdimin e procedurës 21
VIII. FAZA E RIORGANIZIMIT 22
a. Depozitimi dhe Njoftimi për Planin e Riorganizimit 22
b. Votimi i Planit të Riorganizimit 23
c. Kundërshtimi dhe Ankimi kundër Planit të Riorganizimit 24
d. Efektet dhe Zbatimi i Planit të Riorganizimit 24
IX. FAZA E LIKUIDIMIT 25
a. Fillimi i Procedurave të Likuidimit 25
b. Efektet e Likuidimit 26
c. Plani i Likuidimit 26
d. Radha e Përparësive dhe Shpërndarja te Kreditorët 26
X. MBYLLJA E PROCEDURAVE TË FALIMENTIMIT 27
SHTOJCË 28
AFATI KOHOR I VEPRIMEVE TË KËRKUARA 28

© Korporata Ndërkombëtare Financiare 2021. Të gjitha të drejtat e rezervuara.

2121 Pennsylvania Avenue, N.W.
Washington, D.C. 20433 Internet: www.ifc.org

Materiali mbrohet nga e drejta e autorit. Kopjimi dhe/ose transmetimi i pjesëve ose i gjithë këtij materiali pa leje mund të përbëjë shkelje të ligjit në fuqi. IFC-ja nuk garanton saktësinë, besueshmërinë ose plotësinë e përmbajtjes së përfshirë në këtë material, apo për përfundimet ose gjykimet e përshkruara këtu, dhe nuk mban asnjë përgjegjësi për ndonjë lëshim ose gabim (përfshirë, pa kufizime, gabime tipografike dhe teknike) në çfarëdo përmbajtjeje ose për mbështetje në të.

RRETH IFC-SË

IFC-një anëtare e Grupit të Bankës Botërore-është institucioni më i madh global i zhvillimit i përqendruar në sektorin privat të tregjeve në zhvillim. Ne punojmë në më shumë se 100 vende, duke përdorur kapitalin, ekspertizën dhe ndikimin tonë për të krijuar tregje dhe mundësi në vendet në zhvillim. Në vitin fiskal 2020, ne kemi investuar 22 miliardë dollarë në shoqëri private dhe institucione financiare në vendet në zhvillim, duke shfrytëzuar fuqinë e sektorit privat për t›i dhënë fund varfërisë ekstreme dhe për të rritur prosperitetin e përbashkët. Për më shumë informacion, vizitoni www.ifc.org.

RRETH AUTORËVE

KALO & ASSOCIATES (themeluar më 1994) është një zyrë ligjore e cila ofron shërbime ligjore në të gjitha aspektet e ligjit tregtar në Shqipëri dhe Kosovë, duke përfaqësuar shoqëri dhe agjenci të shquara, të huaja dhe ndërkombëtare, përfshirë disa Fortune 500, që bëjnë biznes në një spektër të gjerë të industrive në të gjithë globin, përfshirë rajonin e Ballkanit. Zyra punëson avokatë të kualifikuar dhe të përkushtuar me përvojë të konsiderueshme në trajtimin e çështjeve ligjore të sofistikuara dhe komplekse dhe transaksione sipas standardeve ndërkombëtare, në mjedisin lokal. Zyra administron me sukses dhe në kohën e duhur çështje tregtare për shkak të departamenteve të strukturuara: 1) Shoqëritë tregtare (M&A dhe JV), 2) Shërbime bankare dhe financiare, 3) Projektet (koncesione dhe PPP) në fushat e energjisë & burimeve natyrore, 4) Pronësia intelektuale (përfshirë mbrojtjen e të dhënave personale, etiketimin, shkeljen e të drejtave të pronësisë intelektuale), 5) Punësimi & migracioni, dhe 6) Përfaqësimi në gjykatë, ndërmjetësimi dhe arbitrazhi. KALO & ASSOCIATES gëzon njohjen rajonale duke qenë një anëtar themelues i SEE LEGAL (South East European Legal Group), grupi drejtues rajonal i 10 zyrave ligjore, të cilat ofrojnë shërbime ligjore cilësore, duke përfshirë transaksione tregtare ndërkufitare në 12 juridiksione të SEE LEGAL që prej 2003.

ANDRÉS F. MARTÍNEZ është Specialist i Lartë në Sektorin Financiar në fushën e Falimentit dhe Zgjidhjes së Borxhit, pjesë e Praktikës Globale të Grupit të Bankës Botërore për Financat, Konkurueshmërinë dhe Inovacionin. Andrés është diplomuar në fushën e të drejtës në vitin 2000 dhe ka praktikuar ligjin e falimentit në një kompani të madhe ligjore në Argjentinë, që kur u pranua në dhomën e avokatëve (2001) deri në 2008, kur u bashkua me Grupin e Bankës Botërore. Ai ka drejtuar treguesin e "paaftësisë paguese" të "Doing Business" (të Bërit Biznes) të Grupit të Bankës Botërore deri në 2011 dhe që atëherë ka ofruar konsulencë në disa vende në lidhje me reformën në fushën e falimentit dhe zgjidhjes së borxhit, në Europën Lindore dhe Azinë Qendrore, Amerikën Latine, Azinë Lindore dhe Lindjen e Mesme. Në pozicionin e tij aktual, ai drejton dialogun me disa qeveri në lidhje me çështje teknike në fushën e zgjidhjes së borxhit dhe paaftësisë paguese.

SERGIO A. MURO punon si Konsulent në fushën e Falimentit dhe Zgjidhjes së Borxhit (me fokus tek falimenti dhe zbatimi i kontratës), pjesë e Praktikës Globale të Grupit të Bankës Botërore për Financat, Konkurueshmërinë dhe Inovacionin.. Që në 2016, ai ka ofruar konsulencë vendeve të ndryshme mbi reformën për zgjidhjen e borxhit, duke përfshirë sistemet e falimentit dhe rekuperimin e borxhit në Europën Lindore dhe Azinë Qendrore, Azinë Lindore, dhe Lindjen e Mesme. Përveç kësaj, ai drejton Projektin e Gjykatës së Lartë Argjentinase në Universidad Torcuato Di Tella, ku ai studion mënyrën si merren vendimet e Gjykatës së Lartë.

PROJEKTI DHE PËRBËRJA E GRUPIT

Menaxheri i Projektit | Igor Matijevic, është një Specialist i Lartë i Sektorit Financiar në Departamentin e Këshillimit për Krijimin e Tregjeve pranë Grupit të Bankës Botërore (IFC/WBG), me eksperiencë prej 15 vitesh në këtë organizatë ndërkombëtare në disa shtete të Evropës dhe Azisë Qendrore (ECA) me fokus kryesisht në Ballkanin Perëndimor. Gjithashtu, ai është Menaxher Rajonal i Projektit Zgjidhja e Borxhit dhe Dalja e Biznesit

në Ballkanin Perëndimor, në kuadër të së cilit organizon dhe lehtëson zbatimin e tij në pesë shtete (Shqipëri, Bosnja dhe Hercegovina, Kosovë, Maqidonia e Veriut dhe Serbi) nëpërmjet komunikimit dhe koordinimit me klientët qeveritar, agjencitë dhe institucionet, si dhe rrjetit të gjërë të palëve të interesit ndërkombëtar dhe lokal. Z. Matijevic zotëron dije të thella dhe eksperiencë në legjislacionin dhe zbatimin e zgjidhjes së borxhit, shoqëruar me një mirëkuptim të fortë në mundësimin e biznesit dhe në reformat e sektorit financiar.

Koordinatorja e Projektit| Irena Gribizi, i është bashkuar IFC-së që në vitin 2001 dhe ka punuar si Drejtuese Operacionale për menaxhimin e disa projekteve në Shqipëri me fokus zhvillimin e sektorit privat. Nga viti 2012 znj. Gribizi, Profesioniste e Certifikuar në Menaxhim Projekti (PMP) është angazhuar si konsulente për IFC-në/Grupin e Bankës Botërore dhe në cilësinë e koordinatores për Shqipërine ka drejtuar projektet për përmirësimin e klimës ku operon biznesi, ku mund të përmendim: Thjeshtësimi i Taksave dhe Transferimi i Çmimit, Logjistika Tregtare në Ballkanin Perëndimor, Klima e Investimeve dhe Konkurrueshmëria në Agrobiznes, Mbështetja për Lehtësimin e Tregtisë dhe Zgjidhja e Borxhit dhe Dalja nga Biznesi. Si pjesë e projektit të fundit, ajo ka dhënë kontribut të konsiderueshëm në negociatat me klientët qeveritarë, në hartimet e propozimeve për projektin, në koordinimet e aktiviteteve në vend dhe në menaxhimin e gjithë ekipit lokal dhe të huaj për projektin. Znj. Gribizi ka mbështetur projektin veçanërisht në disa seminare të nivelit të lartë me zyrtarë të qeverisë sikurse ka drejtuar me sukses procesin e hartimin të ligjit të ri për falimentin në Shqipëri.

Nën mbikqyrjen e: Damien Shiels, Menaxher i Praktikës (IFC AS), në Evropën Lindore & Azinë Qëndrore, Praktika Globale për Financat, Konkurueshmërinë dhe Inovacionin dhe Mahesh Uttamchandani, Menaxher i Praktikës, EFNFI, Praktika Globale për Financat, Konkurueshmërinë dhe Inovacionin.

I. HYRJE

Më 22 maj 2017, hyri në fuqi Ligji për Falimentimin (LF) i cili rregullon procedurat e falimentimit, si për debitorët persona fizikë ashtu edhe për ata persona juridikë[1]. Ky ligj i ri ishte një hyrje e mirëpritur pasi parashikon procedura më të efektshme dhe në përgjithësi shpjegon disa aspekte të procedurave të falimentimit. Mes ndryshimeve të tjera, ligji i ri kaloi shumë përgjegjësi dhe kompetenca nga gjykata e falimentimit tek administratori i falimentimit. Në të njëjtin drejtim, ligji i ri përkrah trajtimin e hershëm të vështirësive financiare, dhe thekson rëndësinë e riorganizimit të shoqërive të shëndetshme dhe ruajtjen e vlerës së vështirësisë në vazhdimësi.

Nga ana tjetër, LF-ja ka parashikuar përgjegjësi më të mëdha për një palë tjetër të interesuar, kreditorët, të cilët tani kanë më shumë mjete në dispozicion për të mbikqyrur procedurat e falimentimit, por edhe për të bërë propozime për riorganizimin e debitorit.

Ky dokument, i ofron kreditorëve udhëzime për të njohur dhe mbrojtur të drejtat e tyre gjatë procedurave të falimentimit. Udhëzuesi përshkruan procedurat, nga fillimi i tyre deri në fazën përfundimtare, në rastin e riorganizimit ose likuidimit të debitorit.

II. ÇFARË ËSHTË FALIMENTIMI?

Shoqëritë përballen me shumë sfida gjatë eksiztencës së tyre. Këto sfida mund të jenë të brendshme, siç janë keqmenaxhimi, problemet e likuiditetit, defektet në produktet e tyre, etj., ose të jashtme, siç janë ndryshimet në tendencat e tregut[2], luftrat, rregulloret që kufizojnë ose vendosin sfida për industrinë ku vepron biznesi, etj. rritja e konkurrencës ose vështirësitë makroekonomike (d.m.th. zhvlerësimi i monedhës), etj. Ndonjëherë, disa nga situatat e sipërpërmendura mund ta fusin një shoqëri në vështirësi të mëdha financiare. Kur vështirësitë financiare ose ekonomike prekin një debitor dhe e vendosin atë në *situatën e paaftësisë paguese*, vetë debitori ose kreditorët e tij mund t'u drejtohen *procedurave zyrtare gjyqësore të falimentimit*, të rregulluara nga LF-ja.

Një nga objektivat kryesore të procedurave të falimentimit është të mundësojë që debitori dhe kreditorët e tij të gjejnë një zgjidhje kolektive në lidhje me paaftësinë e debitorit për të shlyer plotësisht kreditorët e tij ose, në të kundërt, të likuidohen pasuritë e debitorit dhe të shpërndahen të ardhurat nga to. Pas fillimit të këtyre procedurave, LF-ja përmban rregulla detyruese, materiale dhe procedurale për mënyrën se si kreditorët dhe debitori i tyre i përbashkët duhet të punojnë së bashku për gjetjen e një zgjidhje për vetë paaftësinë paguese[3].

III. AVANTAZHET PËR KREDITORËT

Paaftësia paguese është një dukuri e zakonshme. Si e tillë, palët kontraktuese janë të vetëdijshme që ekziston mundësia që çdo debitor të bëhet i paaftë për të paguar. Për më tepër, pasi një debitor bëhet i paaftë për të paguar, ai duhet ta trajtojë problemin në një

[1] Shikoni Nenin 3.6 dhe 4 të LF-së

[2] Një nga shembujt tipik është një shoqëri në industrinë e makinave të shkrimit në kalimin në epokën e kompjuterave.

[3] Më poshtë mund të gjeni më shumë informacione në lidhje me zgjidhjet tipike të paaftësisë paguese.

mënyrë të arsyeshme dhe efikase. Si të tillë, sistemet efektive të falimentimit iu sjellin përfitime kreditorëve në disa mënyra, përfshirë:

- Rrit rikuperimin e kreditorit. Ekzistojnë disa mënyra për të ndodhur kjo, duke përfshirë fillimin e hershëm të procedurave të falimentimit, shmangien e dyfishimit të kostove dhe përmirësimin e koordinimit midis kreditorëve.
- Rrit besimin midis palëve, duke rritur kështu mundësinë e riorganizimeve të suksesshme. Kur një debitor bëhet i paaftë për të paguar, kreditorët shqetësohen për menaxhimin e situatës, duke krijuar kështu një mjedis jo të favorshëm për marrëveshje. Procedurat efektive të falimentimit prezantojnë aktorët e paanshëm në marrëdhënien shumë-palëshe dhe iu japin kreditorëve informacionin e nevojshëm për të marrë vendime të bazuara në lidhje me rastin.
- Për shkak se një ligj i efektshëm i falimentimit ka si qëllim të rrisë rikuperimin e kreditorit pas falimentimit, grupi i pasurive të disponueshme që kreditorët duhet të japin hua është zgjeruar. Kështu, kreditorët mund të përfitojnë nga më shumë mundësi.
- Siguron kushte të favorshme për financimin pas fillimit të procedurave të falimentimit, duke iu ofruar kreditorëve mundësi shtesë biznesi në tregun e huave me vështirësi financiare.
- Mbron kreditorët tregtarë duke siguruar rikuperim të shpejtë dhe efikas. Normat e ulëta të rikuperimit mund të ndikojnë posaçërisht dhe negativisht kreditorët tregtarë. Këta kreditorë kanë tendencë të jenë më të vegjël në përmasa, të përfshijnë më pak masa mbrojtëse kontraktuale, kur merren me debitorin dhe të jenë më të prirur për të vuajtur pasoja negative nga mospërmbushja e palës tjetër. Ligjet efektive të falimentimit lejojnë zgjidhjen e shpejtë të çështjeve dhe rikuperim të shpejtë për të gjithë kreditorët e përfshirë, duke zvogëluar efektin negativ të një debitori që nuk përmbush detyrimet.

IV. DEPOZITIMI I KËRKESËS SË FALIMENTIMIT

Debitori ose kreditorët e tij mund të depozitojnë një kërkesë për fillimin e procedurave të falimentimit sipas kërkesave të përcaktuara në ligj[4]. Kur një debitor paraqet kërkesën për hapjen e procedurave të falimentimit, kërkesa e tij mund të bazohet në paaftësinë paguese aktuale ose në pritshmërinë që paaftësia paguese do të ndodhë në të ardhmen e afërt, të cilën LF-ja jo vetëm që e lejon, por edhe e përkrah[5]. Depozitimi i kërkesës në rastet e paaftësisë paguese "të parashikueshme", duke sjellë si pasojë trajtimin në kohë të vështirësive financiare, shpesh rrit më shumë mundësinë e shpëtimit të shoqërisë, dhe mundësinë më të madhe të rikuperimit të kreditorit. LF-ja është më kufizuese në rastin e procedurave të falimentimit të kërkuar nga kreditori. Nënseksionet e mëposhtme përshkruajnë mekanizmat për fillimin e procedurave të falimentimit, duke i dhënë përparësi pjesëmarrjes së kreditorëve.

[4] Shikoni Nenin 13 të LF-së

[5] Shikoni Nenin 14 të LF-së

a. Forma e Kërkesës

Për të kërkuar fillimin e një procedure falimentimi për një debitor, kreditori duhet të depozitojë një kërkesë me shkrim në seksionin tregtar të gjykatës së rrethit, ku debitori ka selinë ose vendbanimin e tij[6]. Në depozitimin e tij, kreditori duhet të dëshmojë përmes dokumentacionit, ekzistencën e pretendimit dhe se pretendimi përkatës është likuid, i maturuar dhe i papaguar. Dokumentat bashkangjitur kërkesës do të formojnë një pjesë të pandarë të kërkesës së kreditorit në gjykatën e falimentimit.

Kërkesa zakonisht përmban informacionin e mëposhtëm:

- Emrin e gjykatës në të cilën depozitohet kërkesa;
- Informacionin e identifikimit për kreditorin [emri i shoqërisë ose emri dhe adresa e kreditorit];
- Shumën e pretenduar, faktet dhe arsyet për shumën e pretenduar, përfshirë provën se pretendimi është likuid, i maturuar dhe i papaguar;
- Faktet dhe provat mbi statusin e paaftësisë paguese të debitorit;
- Listën e dokumenteve që mbështesin informacionin në pikën (iii) dhe (iv) më sipër, i cili do t›i bashkangjitet kërkesës.

b. Detyrimi për të Vërtetuar Gjendjen e Paaftësisë Paguese të Debitorit

Fillimi i pavullnetshëm i procedurave të falimentimit[7] është më kufizues sesa ai i kërkuar nga debitori. Procedurat do të hapen me kërkesën e një kreditori vetëm nëse kreditori vërteton gjendjen e paaftësisë paguese të debitorit[8]. LF-ja e përkufizon "paaftësinë paguese" si "*situatën kur një debitor, qoftë person fizik ose juridik, nuk është në gjendje të paguajë borxhet e tij brenda afatit. Për personat juridikë, paaftësia paguese i referohet gjithashtu situatës financiare, ku shuma e detyrimeve të debitorit tejkalon vlerën e përgjithshme të pasurive të tij*". Gjykata do të rishikojë kërkesën e kreditorit dhe nëse është në përputhje me kërkesat ligjore, do ta njoftojë debitorin për kërkesën brenda 5 ditësh[9].

Ndërsa një kreditor mund të vërtetojë paaftësinë paguese të një debitori me mjete të tjera, LF-ja përfshin një prezumim të kundërshtueshëm të paaftësisë paguese për ato raste kur kreditori nuk ka qenë në gjendje të ekzekutojë një detyrim në një procedurë të detyrueshme ekzekutimi[10]. Në të vërtetë, nëse një kreditor ka një titull ekzekutiv për një detyrim monetar dhe procedurat e ekzekutimit kanë filluar pas lëshimit të urdhrit të ekzekutimit nga gjykata përkatëse, gjendja e paaftësisë paguese të debitorit do të prezumohet, pas kalimit të afateve, d.m.th. prej pesë ditësh kur objekti i vendimit të gjykatës përfshin një pagë ose urdhër për për mirëmbajtje dhe një afat kohor prej 10 ditësh për të gjitha rastet e tjera[11].

[6] Shikoni Nenin 11 të LF-së

[7] Kërkesat e falimentimit të pavullnetshëm janë ato kërkesa që depozitohen nga kreditorët dhe mund të çojnë në fillimin e një çështjeje edhe nëse një debitor është kundër.

[8] Shikoni Nenin 16 të LF-së.

[9] Shikoni Nenin 18 të LF-së.

[10] Shikoni Nenin 16 të LF-së dhe Nenin 517 të Kodit të Procedurës Civile.

[11] Për ta vërtetuar këtë, kreditori mund t'i dorëzojë gjykatës njoftimin për ekzekutimin vullnetar, që përmbaruesi ia ka dorëzuar debitorit.

Debitori mund të kundërshtojë kërkesën e kreditorit duke paraqitur një kundërshtim brenda 10 ditëve nga marrja e njoftimit. Kjo zgjat vendimin për fillimin e procedurës së falimentimit, pasi gjykata e falimentimit duhet t'i vlerësojë të dy pozicionet. Nëse nuk paraqiten kundërshtime brenda afatit dhe kërkesat zyrtare të kërkesës përmbushen, gjykata e falimentimit merr vendim për fillimin e procedurave të falimentimit.

c. Veprimet e Ndërmarra nga Gjykata pas kundërshtimit të debitorit

Nëse kërkesa e kreditorit është pranuar nga gjykata e falimentimit, por është kundërshtuar nga debitori, gjykata e falimentimit duhet të ndërmarrë veprimet e mëposhtme:[12]

i. të caktojë datën e seancës gjyqësore;
ii. të thërrasë debitorin dhe kreditorin për të marrë pjesë në seancën gjyqësore;
iii. mund të emërojë një ekspert[13] ose një administrator të përkohshëm[14] për të dhënë një mendim për fillimin e procedurave të falimentimit, nëse ndonjë nga palët e kërkon ose gjykata e falimentimit e konsideron të domosdoshme. Mendimi i kërkuar mund të shërbejë për të:
   - verifikuar nëse ka arsye që justifikojnë fillimin e procedurave të falimentimit;
   - verifikuar nëse pronat e debitorit mbulojnë shpenzimet e procedurave të falimentimit;
   - mbikqyrur veprimtaritë e debitorit;
   - dhënë një mendim nëse është e nevojshme të vendosen masa të përkohshme[15] për mbrojtjen e pasurive.

d. Mundësia për të Lëshuar Masa të Përkohshme "Mbrojtëse"

Periudha nga depozitimi i kërkesës deri në vendimin e gjykatës për fillimin e procedurave të falimentimit është kalimtare, ku mbrojtjet që rrjedhin nga procedurat e falimentimit nuk kanë filluar akoma. Si rezultat, mund të jetë nevoja për të prezantuar masa të përkohshme[16] për të parandaluar përkeqësimin e masës së falimentimit[17].

[12] Shikoni Nenin 19 të LF-së.

[13] LF-ja e përkufizon "ekspertin" si "*një profesionist të kualifikuar me njohuri specifike, të zhvilluara në një fushë të caktuar, të pavarur nga palët dhe të regjistruar në regjistrin e ekspertëve të mbajtur nga gjykata e falimentimit. Në rastet kur fusha e ekspertizës nuk mbulohet nga regjistri i ekspertëve i mbajtur nga gjykata e falimentimit, "Ekspert" do të nënkuptohet një profesionist i kualifikuar me njohuri specifike në një fushë të caktuar, i cili jep mendimin e tij / saj të pavarur në një proces gjyqësor, në atë fushë të specializuar.*"

[14] LF-ja e përkufizon "administratorin e përkohshëm" një "*administrator, të emëruar nga gjykata e falimentimit para fillimit të procedurave të falimentimit, i cili kryen funksionin e mbikëqyrjes ose të administratorit të falimentimit, në përputhje me Nenin 23 të LF-së*".

[15] LF-ja i përkufizon "masat e përkohshme" si "*masa parandaluese të miratuara nga Gjykata e Falimentimit për të shmangur përkeqësimin e masës së falimentimit, sipas kushteve të parashikuara në Nenin 22 të Ligjit për Falimentimin*".

[16] Shikoni Nenin 22 të LF-së.

[17] Me masë falimentimi nënkuptohet "tërësia e pasurive dhe të drejtave të debitorit në datën e fillimit të procedurës së falimentimit, si dhe pasuritë dhe të drejtat e fituara gjatë një procedure të tillë, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë ose jashtë saj, përveç pasurive që përjashtohen nga ekzekutimi i detyrueshëm, siç parashikohet nga Kodi i Procedurës Civile". Shikoni Nenin 3 të LF-së.

LF-ja i jep kreditorëve të drejtën të kërkojnë që gjykata e falimentimit të vendosë masa të veçanta mbi pasurinë e debitorit për të shmangur dëmtimin e masës së falimentimit[18]. Masat e përkohshme mund të vendosen gjithashtu nga gjykata e falimentimit *ex officio*. Në çdo rast, masat e përkohshme mund të vendosen vetëm brenda 10 ditëve nga depozitimi i kërkesës së falimentimit dhe para se të vendoset fillimi i procedurave të falimentimit.

Mund të vendosen lloje të ndryshme të masave mbrojtëse, përfshirë:

i. emërimin e një administratori të përkohshëm për të mbikqyrur debitorin ose për të zëvendësuar debitorin në administrim;
ii. vendosjen e një ndalimi të së drejtës së debitorit për të disponuar pasurinë në çdo mënyrë që nuk është në rrjedhën normale të veprimtarisë së biznesit;
iii. urdhërin për masa të tjera të nevojshme për të shmangur përkeqësimin e situatës ekonomike / financiare të debitorit në dëm të kreditorëve.

Për shkak të natyrës së tyre të përkohshme, këto masa mund të vendosen vetëm për 30 ditë, megjithëse mund të kërkohet një zgjatje për 30 ditë shtesë. Pas përfundimit të afatit të lartpërmendur, masat e përkohshme mbi pasuritë e debitorit humbasin efektet e tyre.

Ndërsa shtrirja e tyre e përkohshme siguron disa masa mbrojtëse, gjykatat gjithashtu duhet të jenë të vetëdijshme për ndikimet që këto masa mund të kenë te kreditorët e siguruar, pasi këta kreditorë kanë negociuar për mbrojtje të veçantë. Në të vërtetë, deri në atë masë që një masë e përkohshme mund të ndikojë në të drejtën e kreditorëve të siguruar për të ekzekutuar kolateralin e tij, një gjykatë mund ta vendosë atë vetëm me kusht që vlera e kolateralit të jetë më e lartë se vlera e huasë dhe që gjykata të organizojë një seancë gjyqësore me të gjithë kreditorët e siguruar të prekur.

Vendimi i gjykatës për emërimin e një administratori të përkohshëm ose vendosjen e kufizimeve për disponimin e pasurisë publikohet në Qendrën Kombëtare të Biznesit dhe / ose në institucionet e tjera[19]. I njëjti njoftim bëhet pas shfuqizimit të tyre.[20]

Masat e përkohshme janë nga natyra konservatore dhe mund të përdoren në dobi të kreditorëve në kohën kur debitorët mund të jenë të gatshëm të përfshihen në transaksione më të rrezikshme biznesi ose madje mund të tundohen të fshehin pasuritë. Sidoqoftë, nëse nuk janë përshtatur siç duhet, këto masa mund të dëmtojnë gjithashtu në mënyrë të panevojshme kreditorët ose ushtrimin e aktivitetit të debitorit. Duke njohur këtë mundësi, LF-ja i lejon gjithashtu çdo pale të prekur nga një masë e përkohshme e vendosur ose që është refuzuar të vendoset nga gjykata e falimentimit, përfshirë kreditorët, të drejtën e ankimimit.

Emërimi i Administratorit të Përkohshëm

Siç u diskutua më sipër, emërimi i një administratori të përkohshëm është ndër masat e mundshme të përkohshme. Gjykata e falimentimit mund ta ngarkojë këtë administrator të mbikqyrë debitorin ose të administrojë drejtpërdrejt punët e tij[21]. Ky i fundit referohet

[18] Shikoni Nenin 22 të LF-së.
[19] Shikoni Nenin 24 të LF-së.
[20] Shikoni Nenin 26 të LF-së.
[21] Shikoni Nenin 23 të LF-së.

si një administrator i përkohshëm falimentimi, ndërsa tjetri është një administrator i përkohshëm mbikqyrjeje. Pas emërimit, administratori i përkohshëm i falimentimit do të ngarkohet me sigurimin dhe ruajtjen e pasurive të debitorit, si dhe me administrimin e punëve të përditshme të debitorit. Me emërimin e një administratori të përkohshëm të falimentimit, e drejta për të disponuar pasuritë e veta zakonisht i hiqet debitorit.

Për shkak se emërimi i tij vjen para hapjes së çështjes së falimentimit, administratori i përkohshëm i falimentimit duhet të përpiqet të mbajë një vazhdim normal të veprimtarisë tregtare të një debitori, pasi kjo mund të parandalojë humbjet e panevojshme dhe të lehtësojë rezultatet e vazhdimit të operimit nëse hapet procedura e falimentimit[22]. Në këtë aspekt, një administrator i përkohshëm falimentimi, i cili identifikon dhënien e disa ndihmave, shërbimeve ose kredisë si të nevojshme për vazhdimin e aktivitetit mund të përcaktojë pagesa me përparësi specifike për ofruesit e këtyre ndihmave. Duke vepruar kështu, administratori i përkohshëm i falimentimit mund t'i konsiderojë ata si kreditorë të procedurës së falimentimit[23]. Megjithatë, për të bërë pagesa me përparësi, administratori i përkohshëm i falimentimit do të kërkojë miratimin paraprak të gjykatës. Gjykata, nga ana tjetër, do të japë një miratim të tillë nëse të gjitha kushtet në vijim do të plotësohen: a) kryerja e pagesave të tilla me përparësi është e nevojshme për vazhdimin e veprimtarive të debitorit, b) furnizimi i këtyre mallrave konsiderohet thelbësor, dhe c) është në interesin më të mirë të kreditorëve dhe të masës së falimentimit[24]. Vetëm në raste urgjente, administratori i përkohshëm i falimentimit mund t'i kryejë këto pagesa pa miratimin paraprak të gjykatës.

Emërimi i një administratori të përkohshëm të mbikqyrjes, nga ana tjetër, siguron një ndërhyrje më pak të rreptë. Pas emërimit të një administratori të përkohshëm të mbikqyrjes, debitori vazhdon të ushtrojë të drejtën e disponimit të pasurive të tij. Sidoqoftë, e drejta e tij e disponimit vëzhgohet nga administratori i përkohshëm i mbikqyrjes[25], i cili pasi informohet për situatat në fjalë, mund t'i kërkojë gjykatës të vendosë masa të tjera[26]. Për shembull, administratori i përkohshëm i mbikqyrjes mund të kërkojë vendosjen e ndalimit të së drejtës së një debitori për të disponuar pasuritë e tij[27].

Të dy llojeve të administratorëve të përkohshëm iu jepen të drejta të përgjithshme kontrolli në mënyrë që të jenë në gjendje të kryejnë misionin e tyre. Kështu, ata kanë të drejtë të hyjnë dhe të kontrollojnë ambientet e debitorit, si dhe të kontrollojnë librat kontabël. Për më tepër, administratorët e përkohshëm përfitojnë nga detyra e debitorit për të vënë në dispozicion të administratorit të përkohshëm çdo informacion tjetër të nevojshëm për kryerjen e detyrave nga ky i fundit.

[22] Më tej, ndihmon për të mbrojtur debitorin në rastet kur një çështje falimentimi nuk hapet.

[23] Kreditorë të procedurës së falimentimit janë ata, pretendimi i të cilëve është ngritur pas fillimit të procedurës së falimentimit, i cili është përmbushur nga masa e falimentimit në mënyrën dhe me kufizimet e përcaktuara në Nenin 35. Shikoni Nenin 3 të LF-së.

[24] Shikoni Nenin 23 të LF-së.

[25] Për shkak të efekteve të tij të mundshme në masën e falimentimit, administratorët e përkohshëm të mbikëqyrjes duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë veprimeve që shkojnë përtej administrimit të përditshëm të veprimtarisë së debitorit.

[26] Shikoni Nenin 23 të LF-së.

[27] Shikoni Nenin 22 të LF-së.

Detyrimi për të pasur pasuri të mjaftueshme

Për arsye praktike[28], gjykata e falimentimit, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet një eksperti ose një administratori të përkohshëm, vlerëson nëse pasuritë e debitorit mbulojnë koston e procedurave të falimentimit. Kjo është një provë thelbësore se si pasuritë në masën e falimentimit duhet të paktën të mbulojnë shpenzimet e procedurave të falimentimit. Përndryshe, gjykata duhet t'i ndërpresë këto të fundit[29].

Megjithatë, para marrjes së një vendimi të tillë potencialisht të rëndësishëm, gjykata duhet të informojë kreditorët dhe të bëjë një njoftim publik në Qendrën Kombëtare të Biznesit dhe autoritetet e tjera publike. Brenda 60 ditëve nga ky njoftim, një kreditor, ose një palë e interesuar, ka mundësinë që të kundërshtojë një ndërprerje të tillë. Një kundërshtim i tillë mund të bazohet në arsyet e mëposhtme:

i. Debitori ka pasuri;
ii. Është i nevojshëm hetimi i mëtejshëm për transaksionet e debitorit që mund të çojnë në shmangien e tyre.

e. Marrja e vendimit për kërkesën e kreditorit për fillimin e procedurave të falimentimit

Pasi palëve t'u jepet një mundësi për të paraqitur pikëpamjet e tyre, gjykata e falimentimit brenda 10 ditëve nga seanca gjyqësore mund të:

i. refuzojë kërkesën e kreditorit për fillimin e procedurave të falimentimit për shkak të mungesës së bazës ligjore, d.m.th. kreditori nuk arriti të vërtetojë paaftësinë paguese të debitorit ose ekzistencën e një pretendimi likuid, të maturuar dhe të papaguar;
ii. refuzojë kërkesën e kreditorit për shkak të pamjaftueshmërisë së pasurive të debitorit për të mbuluar shpenzimet e procedurës së falimentimit;
iii. pranojë kërkesën e kreditorit dhe të marrë vendimin për fillimin e procedurës së falimentimit.

V. HAPJA E PROCEDURËS SË FALIMENTIMIT

a. Vendimi i Gjykatës së Falimentimit

i. Përmbajtja

Kurdo që gjykata vendos për hapjen e një procedure falimentimi, vendimi i saj për fillimin duhet të përmbajë informacionin e mëposhtëm[30]:

- *Informacione identifikimi për debitorin*, siç janë emri, mbiemri, data e lindjes, numrin personal të identifikimit ose numri e personit të tatueshëm;

[28] Nëse një debitor nuk ka pasuri, LF-ja vendos për ruajtjen e burimeve institucionale dhe mbylljen e çështjes. Ky është një opsion i arsyeshëm pasi procedurat e falimentimit nuk mund të përmirësojnë rikuperimin e kreditorit në këto rrethana.

[29] Shikoni Nenin 29 të LF-së.

[30] Shikoni Nenin 29 LF-së.

- *Informacione identifikimi për administratorin*, qoftë falimentimi[31] ose mbikqyrës[32], duke përfshirë emrin, mbiemrin, numrin personal të identifikimit, numrin e licencës dhe një tregues nëse është administrator falimentimi ose administrator i mbikqyrjes;
- *Një urdhër që parashikon publikimin e një kopjeje të formës së shkurtër të vendimit* në faqen zyrtare të internetit të gjykatës, në Qendrën Kombëtare të Biznesit dhe në Gazetën Zyrtare;
- *Një ftesë për çdo kreditor të debitorit për të verifikuar pretendimet e tij* me administratorin e falimentimin ose të mbikqyrjes brenda 45 ditëve nga publikimi i vendimit në Qendrën Kombëtare të Biznesit;
- *Një përcaktim për datën në të cilën do të mbahet asambleja e raportimit*, e cila duhet të jetë brenda 120 ditëve nga data e vendimit;
- *Listën e kreditorëve, nëse është e disponueshme*[33]. Bazuar në këtë listë, gjykata e falimentimit mund të caktojë një komitet të përkohshëm të kreditorëve për të mbikëqyrur procedurat (shih më poshtë), përveç nëse konsiderohet i papërshtatshëm për shkak të natyrës së vogël të biznesit ose faktorëve të tjerë.

ii. Njoftimi

Njoftimi i fillimit të procedurave të falimentimit ka një rëndësi të madhe për efektet juridike që komunikon (shih më poshtë). Edhe pse njoftimet publike të bëra në përputhje me LF-në konsiderohen se përbëjnë një njoftim për të gjitha palët e përfshira në procedurën e falimentimit, vendimi i gjykatës së falimentimit i njoftohet debitorit, administratorit të caktuar dhe secilit prej kreditorëve të njohur të debitorit, duke përfshirë atë që bën kërkesën[34]. Për më tepër, administratori duhet të komunikojë vendimin e fillimit të falimentimit në regjistrin e pasurive të paluajtshme, regjistrin e pasurive të luajtshme, si dhe të gjithë regjistrat e tjerë të rëndësishëm publikë[35]. Këto publikime do të ndihmojnë për të mbrojtur palët e tjera që bëjnë transaksione me një debitor në paaftësi paguese.

b. Efektet kryesore të Vendimit për Hapjen e Procedurave të Falimentimit

Hapja e çështjes së falimentimit ka pasoja shumë të rëndësishme si për debitorin ashtu edhe për kreditorët e tij:

- *E drejta e debitorit për administrimin dhe disponimin e pasurisë është e kufizuar*: nëse debitori paraqet kërkesën për hapjen e procedurës së falimentimit, e drejta e

[31] LF-ja e përkufizon 'administratorin e falimentimit si '*administratori i caktuar nga gjykata e falimentimit në vendimin për fillimin e procedurës së falimentimit ose pas hapjes së saj kur zëvendëson debitorin në administrimin dhe drejtimin e veprimtarisë*.'

[32] LF-ja e përkufizon 'administratorin e mbikëqyrjes' si '*administratorin e caktuar nga gjykata e falimentimit me vendimin e fillimit të procedurës së falimentimit ose më pas për mbikëqyrjen e debitorit dhe sipas parashikimeve të këtij ligji për autorizimin e akteve të administrimit dhe detyrave të tjera*.'

[33] Kjo listë është e disponueshme kur një vendim për të filluar çështjen u nxit nga depozitimi vullnear i kërkesës nga një debitor.

[34] Shikoni Nenin 29 të LF-së.

[35] Shikoni Nenin 32 të LF-së.

debitorit për administrimin dhe disponimin e pasurisë është e kufizuar në veprimet e zakonshme të administrimit (shpesh i përshkruar si debitori në posedim). Një administrator i mbikqyrjes do të duhet të autorizojë çdo veprim të disponimit që është jashtë objektit të veprimtarisë së zakonshme tregtare[36]. LF-ja lejon largimin nga skenari të debitorit në posedim, pas kërkesës së kreditorit. Kjo kërkesë duhet të bazohet në ekzistencën e një rreziku për masën e falimentimit dhe interesat e kreditorëve. Nga ana tjetër, një administrator falimentimi ngarkohet të administrojë pasuritë e debitorit në rastet e kërkesave të fillimit të pavullnetshëm. Përfundimisht, nëse ndonjë veprim i debitorit nuk arrin të ndjekë urdhrin e LF-së për administrimin dhe disponimin e pasurisë dhe u shkakton dëme masës së falimentimit ose kreditorëve, një veprim i tillë mund të kundërshtohet me kërkesë të administratorit ose një grupi të kreditorëve që kanë më shumë se 10% të pretendimet të përgjithshme[37].

- *Debitorit i lejohet të vazhdojë veprimtarinë e tij profesionale*: këtë të drejtë e gëzon debitori, përveç nëse pezullimi i veprimtarisë profesionale të debitorit konsiderohet se është në interesin më të mirë të kreditorëve[38];

- *Pas fillimit të procedurës së falimentimit, një moratorium ose pezullim, zbatohet për depozitimin e padive nga kreditorët, si dhe për çdo procedurë ekzekutimi, tashmë në proces ose që do të fillojë*. Një moratorium i tillë i drejton kreditorët para hapjes së procedurës së falimentimit të paraqesin pretendimet e tyre në procedurën e falimentimit[39].

- *Si rregull, fillimi i procedurës së falimentimit nuk ka asnjë ndikim në vazhdimësinë e një kontrate që nuk është përmbushur plotësisht nga debitori dhe nga pala tjetër e saj*[40]. Kontrata nuk mund të zgjidhet më herët për shkak të fillimit të procedurës së falimentimit; çdo dispozitë në kundërshtim me këtë është e pavlefshme Përndryshe, nëse një palë në kontratë ka përmbushur plotësisht detyrimet e saj, por debitori nuk ka arritur ta bëjë këtë, pala tjetër mund të ngrejë një pretendim si një kreditor falimentimi.

- *Veprimet në data fikse dhe veprimet me titujt financiarë*: kur dorëzimi i mallrave ose kryerja e një transaksioni të natyrës financiare me çmimin e tregut, duhet të kryhet brenda një afati të caktuar dhe ky afat përfundon pas fillimit të procedurës së falimentimit, përmbushja e detyrimit në natyrë nuk mund të kërkohet. Mund të paraqitet një pretendim për dëmin e shkaktuar për shkak të mos përmbushjes së tij[41].

- *Ndalimi i zgjidhjes së marrëveshjeve të qirasë*: një marrëveshje qiraje që ka debitorin si qiramarrës nuk mund të zgjidhet nga qiradhënësi pasi është kërkuar

[36] Shikoni Nenin 60 të LF-së. Përfundimisht, një administrator i mbikëqyrjes mund të kërkojë gjithashtu heqjen e kompetencave të administrimit, plotësisht ose pjesërisht, të një debitori.

[37] Shikoni Nenin 62 të LF-së.

[38] Shikoni Nenin 61 të LF-së.

[39] Shikoni Nenin 69 të LF-së.

[40] Shikoni Nenin 72 të LF-së.

[41] Shikoni Nenin 74 të LF-së.

fillimi i procedurës së falimentimit për shkak të mos pagesës së qirasë para fillimit të procedurës së falimentimit ose për shkak të përkeqësimit të pozicionit financiar të debitorit. Sidoqoftë, mospërmbushja e detyrimeve të qirasë pas fillimit të procedurës së falimentimit i jep qiradhënësit të drejtën e zgjidhjes së kontratës[42]

- *Vazhdimi i kontratave të punës*: fillimi i procedurave të falimentimit nuk ndikon në vazhdimin e kontratave të punës, megjithatë, administratori i falimentimit ose i mbikëqyrjes mund të sugjerojë ndryshimin ose zgjidhjen e tyre[43].

- *Debitori ka të drejtë që shpenzimet minimale të jetesës të sigurohen nga masa e falimentimit*: shpenzimet e jetesës duhet të plotësojnë nevojat themelore të debitorit, fëmijëve të mitur nën përgjegjësinë prindërore ose kujdestarinë e debitorit, përfshirë ato që ndjekin shkollën deri në moshën 25 vjeç, të gruas dhe ish-gruas, sipas detyrimeve që rrjedhin nga legjislacioni në fuqi[44].

VI. PARAQITJA E PRETENDIMEVE DHE LLOJI I KREDITORËVE TË FALIMENTIMIT

Kreditorët pritet të jenë proaktivë në mënyrë që të lejohen të marrin pjesë në procedurën e falimentimit. Në të vërtetë, për t'u njohur brenda një procedure falimentimi, kreditorët, pretendimi i të cilëve u ngrit përpara fillimit të procedurës së falimentimit, d.m.th kreditorët e falimentimit, duhet të paraqesin pretendimet e tyre me shkrim te administratori i falimentimit ose i mbikqyrjes[45].

a. Llojet e Kreditorëve

Thirrja për kreditorët për të paraqitur një pretendim kundër debitorit përfshihet në vendimin për fillimin e procedurës së falimentimit. Këto pretendime duhet të paraqiten brenda 45 ditëve nga publikimi i vendimit në fjalë, në Qendrën Kombëtare të Biznesit.

Lloji ose klasa e pretendimeve që kreditorët mund të paraqesin, mund të klasifikohet në katër grupe kryesore, duke përfshirë nga pretendimet e siguruara deri të nënrenditura. Me pak fjalë, një kreditor që ka një lloj të caktuar pretendimi konsiderohet kreditor i këtij lloji. Si shembull, një kreditor që ka një pretendim të pasiguruar konsiderohet një *kreditor i pasiguruar*. Në përputhje me LF-në, një përshkrim i shkurtër i secilit lloj kreditori vijon më poshtë:

- Kreditorët e Siguruar. Këta kreditorë përkufizohen në Nenin 3 si ata që zotërojnë të drejta të vlefshme në pasuritë e një debitori të siguruar me anë të pengut, hipotekës ose formë tjetër të garancisë, të njohur nga Kodi Civil shqiptar ose nga ligjet e veçanta. Kreditorët konsiderohen të siguruar, vetëm në atë masë sa pretendimet e tyre mund të përmbushen me të ardhurat e shitjes së kolateralit të vendosur. Çdo pjesë e mbetur e papaguar u siguron këtyre kreditorëve një pretendim të

[42] Shikoni Nenin 75 të LF-së.
[43] Shikoni Nenin 78 të LF-së.
[44] Shikoni Nenin 68 të LF-së.
[45] Shikoni Nenin 86 të LF-së.

pasiguruar kundrejt masës së falimentimit[46].

- Kreditorët e Preferuar. Kreditorët në këtë grup kanë një kategori të veçantë pretendimesh, përfshirë pretendimet për ndërprerjen e punësimit, pretendimet për dëmtimet personale të punonjësve ose dëmet e jetës ose shëndetit[47].

- Kreditorët e Nënrenditur. Kjo kategori përfshin ata kreditorë që kanë pretendime për penalitete për pagesa të vonuara, të akumuluara para fillimit të procedurës së falimentimit, gjoba, shlyerjen e kredive të kontraktuara me palët e lidhura me debitorin ose ato që palët kanë rënë dakord t'i klasifikojnë si të nënrenditura[48].

- Kreditorët e Pasiguruar. Ky lloj i kreditorëve përkufizohet duke përdorur një kriter eleminimi, ku çdo kreditor, qoftë personat fizikë ose juridikë të cilët nuk klasifikohen si të siguruar, të preferuar ose të nënrenditur, hyjnë në këtë kategori[49].

- Kreditorët me të drejtë përjashtuese. Një kreditor me të drejtë përjashtuese konsiderohet "*pronari i një pasurie në posedim të debitorit, i cili ka të drejtë ligjore ta ndajë këtë pasuri nga masa e falimentimit, për shkak të kësaj të drejte pronësie*"[50]. Ndërsa përkufizimi i parashikuar në Ligjin për Falimentimin nuk bën dallim midis personit fizik dhe personave juridikë, neni 36 duket se përjashton personat juridikë. Ne besojmë se ky konflikt midis dy dispozitave duhet të zgjidhet në favor të interpretimit më të gjerë, d.m.th që edhe personat juridikë që kanë të drejtën e pronësisë mbi një pasuri në zotërimin e debitorit duhet të përfshihen në këtë kategori.

Përveç kreditorëve të lartpërmendur të falimentimit, kreditorët, pretendimet e të cilëve u ngritën pas fillimit të procedurës së falimentimit, konsiderohen se i përkasin një kategorie të ndryshme kreditorësh, asaj të *kreditorëve të procedurës së falimentimit*. Këta kreditorë paguhen pasi pretendimet e tyre bëhen të matureshme[51] për të nxitur vazhdimësinë e veprimtarisë. Dy lloje pretendimesh bëjnë pjesë në këtë kategori:

- Shpenzimet që lidhen me procedurën e falimentimit, siç janë shpenzimet gjyqësore, shpërblimi i administratorit dhe shpenzimet e miratura të komitetit të kreditorëve.

- Shpenzimet administrative të procedurës së falimentimit, siç janë:

  - Shpenzimet që rrjedhin nga kryerja e detyrave të administratorit.

  - Detyrimet e mbështetjes dhe mirëmbajtjes të shkaktuara pas fillimit të procedurës së falimentimit, kur debitori është individ.

  - Huatë e dhëna debitorit me kërkesën e tij dhe të cilat janë miratuar nga administratori i mbikqyrjes ose të cilat janë kërkuar nga administratori pas fillimit të falimentimit.

[46] Shikoni Nenin 37 të LF-së.
[47] Shikoni Nenin 38 të LF-së.
[48] Shikoni Nenin 40 të LF-së.
[49] Shikoni Nenin 39 të LF-së.
[50] Shikoni Nenin 4.14 te LF-së.
[51] Shikoni Nenin 35 dhe 144 të LF-së.

- Shumat e detyruara të debitorit bazuar në kontratat e lidhura nga administratori i falimentimit ose të cilat janë miratuar nga administratori i mbikëqyrjes pas fillimit të procedurës së falimentimit.

- Çdo përgjegjësi e lindur pas fillimit të procedurës së falimentimit, si rezultat i një pasurimi të padrejtë të debitorit.

b. Paraqitja e një pretendimi

Çdo pretendim duhet të dorëzohet te administratori me shkrim nga çdo person që pretendon të jetë një kreditor në një procedurë falimentimi[52]. Paraqitja e pretendimit duhet të shoqërohet me të gjitha dokumentet që vërtetojnë pretendimin dhe duhet të përmbajë informacionin e mëposhtëm:

(i) Baza ose burimi nga i cili është ngritur pretendimi;

(ii) Shuma e pretendimit;

(iii) Nëse paditësi është një kreditor i siguruar ose i preferuar.

Në paraqitjen e pretendimeve të tyre, kreditorët duhet të mbajnë parasysh sa më poshtë:

- Shuma e pretendimit duhet të përfshijë shuma tashmë të maturuara dhe gjithashtu ato të maturueshme në të ardhmen. Për të vetmin qëllim për të vërtetuar pretendimet e tyre, hapja e procedurës së falimentimit i bën të gjitha pretendimet ndaj debitorit menjëherë të maturueshme[53].

- Një pretendim ndaj debitorit, i cili nuk shprehet në vlerë monetare, duhet të shprehet në terma monetarë[54].

- Një pretendim ndaj debitorit në monedhë të huaj duhet të konvertohet në monedhën shqiptare në përputhje me kursin zyrtar të këmbimit, në datën e fillimit të procedurës së falimentimit[55].

c. Lista e Kreditorëve

Pas paraqitjes së pretendimeve, administratori ngarkohet të rishikojë dhe klasifikojë ato. Duke vepruar kështu, ai duhet t'i regjistrojë ato pretendime në listën e ashtuquajtur të kreditorëve, përveç atyre pretendimeve që ai sugjeron që duhet të refuzohen, të cilat nga ana tjetër, duhet të përfshihen në një listë të veçantë[56]. Pretendimet e mëposhtme përfshihen me detyrim në listë nga administratori i falimentimit ose i mbikëqyrjes:

a) pretendimet, të pranuara shprehimisht me vendimin e gjykatës ose vendimin e arbitrazhit;

[52] Administratori mund të autorizojë depozitimin elektronik të pretendimeve.

[53] Shikoni Nenin 86 të LF-së.

[54] Shikoni Nenin 91 të LF-së.

[55] Idem

[56] Shikoni Nenin 87 të LF-së.

b) pretendime, të njohura nga një vërtetim zyrtar të lëshuar nga autoriteti publik përkatës;

c) pretendimet e siguruara nga të drejta të regjistruara në regjistrin publik.

Listat e lartpërmendura duhet të përmbajnë informacione mbi identitetin e kreditorit, shumën e pretendimit dhe klasifikimin e tij si të siguruar, të preferuar, të pasiguruar dhe përfundimtar.

Listat duhet të paraqiten në gjykatë brenda 20 ditëve nga afati i fundit për paraqitjen e pretendimeve. Çdo pretendim i paraqitur pas përfundimit të kësaj periudhe do të konsiderohet i *vonuar*, përveç nëse paraqiten mbi një vit nga fillimi i procedurës së falimentimit. Në këtë rast, këto pretendime nuk do të merren fare parasysh gjatë procedurës. Kreditorët me pretendime të vonuara, nga ana tjetër, humbasin të drejtën për të marrë pjesë në çdo vendim ose shpërndarje, që ka ndodhur tashmë në momentin e paraqitjes.

Dorëzimi i listës shpallet publikisht në Qendrën Kombëtare të Biznesit dhe Fletoren Zyrtare.

d. Kundërshtimi i Pretendimeve të Paraqitura

Si rregull, pretendimet e kreditorit që janë të përfshira në listën e kreditorëve nga administratori dhe që nuk janë kundërshtuar nga debitori ose ndonjë kreditor tjetër, njihen dhe vlerësohen si të verifikuara nga gjykata e falimentimit[57].

Kreditorët që paraqitën pretendimet e tyre për verifikim dhe debitori[58] mund të paraqesin kundërshtim për çdo pretendim tjetër. Kundërshtimet mund t'i referohen përfshirjes ose mos përfshirjes së një pretendimi në listën e kreditorëve, shumën e pranuar ose klasifikimin e kërkesës. Kundërshtimet duhet të paraqiten me shkrim në gjykatën e falimentimit dhe të shoqërohen me dokumenta që vërtetojnë kundërshtime të tilla, brenda 10 ditëve nga Data e Publikimit.

Si rregull i përgjithshëm, kundërshtimi i një pretendimi nuk pezullon zhvillimin normal të procedurës së falimentimit, përveç nëse pretendimet e kundërshtuara prekin më shumë se 25% të pretendimeve të përgjithshme të përfshira në listën origjinale të kreditorëve.

VII. ADMINISTRIMI DHE VENDIMMARRJA NË FAZËN E ZAKONSHME

Një fazë e përbashkët pason vendimin për hapjen e një çështje falimentimi. Gjatë kësaj faze, është krijuar një kuadër për të parandaluar interesat individuale që pengojnë përpjekjet e bashkëpunimit, të cilat potencialisht çojnë në rezultate më të mira të përgjithshme.

a. Administrimi i Masës së Falimentimit

Funksionimi i vazhdueshëm i aktivitetit të debitorit pas fillimit të procedurës së falimentimit

[57] Shikoni Nenin 90 të LF-së. Lista e kreditorëve mund të kundërshtohet nga kreditorët të cilët kanë kërkuar pranimin e pretendimeve të tyre nga administratori i falimentimit ose i mbikëqyrjes si edhe nga ata, pretendimi i të cilëve u sugjerua që të refuzohej.

[58] LF-ja e përkufizon "kreditor i falimentimit" si '*kreditori pretendimet e të cilit kanë lindur përpara fillimit të procedurës së falimentimit.*'

është thelbësor për një riorganizim të suksesshëm. Vazhdimi i aktivitetit të debitorit të falimentimit kërkon vëmendje të veçantë për të nxitur një administrim efektiv, efikas dhe të drejtë të masës së falimentimit. Për këtë arsye, kreditorëve u jepen të drejtat e mëposhtme për administrimin e masës së falimentimit:

1. Të kërkojnë qasje në informacione mbi veprimtarinë e debitorit. E drejta për informacion është e rëndësishme pasi i lejon kreditorët të marrin vendime të informuara dhe të arsyetuara. Këto të drejta shtrihen në fazën e zbatimit të një plani riorganizimi të miratuar.

2. Ndërsa emërimi i një administrator i është caktuar gjykatës kompetente[59], e cila përcakton gjithashtu edhe shpërblimin e tyre, kreditorëve u jepet gjithashtu një rol i rëndësishëm. Kreditorët jo vetëm që mund të ankimojnë vendimin e gjykatës së falimentimit për shpërblimin e administratorit, por gjithashtu mund të kërkojnë shkarkimin në rast se administratori nuk ka përmbushur detyrat e tij[60].

3. Të kenë të drejtën të zgjidhen si anëtarë të komitetit të kreditorëve[61]. Komiteti i kreditorëve ka një rol kryesor në administrimin e masës së falimentimit pasi lejon mbikqyrjen më të afërt të administrimit të masës së falimentimit[62]. Komiteti merr llogaritë nga administratori i falimentimit, kthen përgjigje dhe madje mund të kundërshtojë ndonjë prej llogarive të paraqitura[63]. Komiteti i kreditorëve, gjithashtu ngarkohet të japë një mendim në gjykatë përpara se të miratohen transaksione me rëndësi të veçantë[64].

   Komiteti i kreditorëve, i përbërë nga jo më pak se 3 dhe jo më shumë se 5 anëtarë, emërohet nga mbledhja e kreditorëve[65]. Të gjithë anëtarët e komitetit kanë një votë, pavarësisht nga vlera e pretendimeve të tyre. Mbledhjet e komitetit janë të vlefshme nëse shumica e anëtarëve të saj janë të pranishëm. Vendimet miratohen nga shumica e anëtarëve të pranishëm[66].

4. T'i njoftojnë administratorit ekzistencën e një transaksioni që duhet të anulohet dhe të fillojë veprimet e kundërshtimit nëse administratori nuk arrin ti fillojë ato brenda dy muajve nga marrja e njoftimit[67].

[59] Shikoni Nenin 43 të LF-së.

[60] Shikoni Nenin 45 të LF-së. Kreditorët duhet të zotërojnë të paktën 10 përqind të shumës totale të pretendimeve për të vepruar kështu.

[61] Shikoni Nenin 50 të LF-së.

[62] Për të ushtruar siç duhet detyrat e veta, Komiteti i Kreditorëve mund të kontrollojë librat e debitorit dhe çdo anëtar i saj ka të drejtë të marrë nga administratori i falimentimit informacion mbi aktivitetet e tij, përfshirë kërkimin e pranisë së tij në mbledhjet e komitetit.

[63] Shikoni Nenin 49 të LF-së.

[64] Shikoni Nenin 85 të LF-së

[65] Nëse është e mundur, Komiteti i Kreditorëve duhet të përfshijë një anëtar nga kreditorët e preferuar dhe një ose më shumë nga ata të pasiguruar dhe ai nuk duhet të ketë një shumicë të kreditorëve të siguruar. Kur debitori ka më shumë se 20 punonjës, një përfaqësues i punonjësve të tillë ka të drejtë të marrë pjesë në mbledhje (pa të drejtë vote).

[66] Shikoni Nenin 51 të LF-së.

[67] Shikoni Nenin 80 të LF-së.

5. Të kërkojnë bashkarisht që administratori të thërrasë mbledhjen e kreditorëve. Një kërkesë e tillë mund të paraqitet nga a) 5 ose më shumë kreditorë të nënrenditur të falimentimit, të cilët zotërojnë bashkërisht të paktën një të pestën e vlerës totale të pretendimeve (duke përjashtuar ato të nënrenditura), ose b) 2 ose më shumë kreditorë që zotërojnë bashkërisht të paktën dy të pestat e vlerës totale të pretendimeve (duke përjashtuar ato të nënrenditura).

b. Vendimi për vazhdimin e procedurës

Një sistem i balancuar falimentimi lehtëson filtrimin e shoqërive të debitorit duke lejuar riorganizimin e shoqërive të shëndetshme dhe likuidimin e të tjerave. Ndërsa sisteme të ndryshme ligjore i qasen çështjes në mënyra të ndryshme, sistemi shqiptar me procedurë të përbashkët kërkon që vendimi nëse debitori duhet të shkojë drejt riorganizimit ose likuidimit të merret nga asambleja e raportimit të kreditorëve.

Prandaj, 10 ditë para mbledhjes, administratori duhet të paraqesë një raport, i cili duhet të përbëjë bazën për diskutimet që do të zhvillohen në mbledhje. Asambleja e raportimit do të mblidhet nëse kreditorët që përfaqësojnë të paktën 50% të totalit të pretendimeve ose 35% në thirrjen e dytë janë të pranishëm (ose të përfaqësuar rregullisht)[68]. Për të filluar riorganizimin, shumica e vlerës së pretendimeve të pranishëm ose të përfaqësuara rregullisht në mbledhje duhet të votojnë në favor të saj[69].

Roli i kreditorëve është me rëndësi për vazhdimin e procedurës, dhe të drejtat e tyre në këtë kuptim janë:

1. Të marrin pjesë në asamblenë e kreditorëve, si dhe të votojnë, me kusht që pretendimet e tyre të njihen dhe të përfshihen në listën e kreditorëve[70], ose që gjykata e falimentimit, në mënyrë të veçantë, ua jep atyre këtë të drejtë.

2. Të komentojnë raportin e administratorit në asamblenë e kreditorëve[71], dhe madje të kërkojnë shtyrjen e asamblesë[72].

3. Të ankimojnë çdo vendim të asamblesë së kreditorëve para gjykatës së falimentimit[73]. Kjo e drejtë nuk e zhvendos rolin kolektiv të kreditorëve si vendimmarrës në favor të gjykatës. Përkundrazi, e drejta e ankimit është e kufizuar në pretendime për shkelje procedurale të ligjit në lidhje me mbledhjen, mbajtjen dhe vendimmarrjen e asamblesë së kreditorëve. Me fjalë të tjera, e drejta procedurale është në zemër të së drejtës për të ankimuar kundër vendimit të asamblesë së kreditorëve.

[68] Shikoni Nenin 58 të LF-së.

[69] Shikoni Nenin 93 dhe 108 të LF-së.

[70] Lista e kreditorëve i referohet listës së hartuar nga administratori (Neni 87), e cila përfshin ata kreditor të cilët janë verifikuar (Neni 89).

[71] Ky raport duhet të mbulojë gjendjen financiare të debitorit si edhe faktorët që çuan në falimentimin. Shikoni Nenin 93 të LF-së.

[72] Asambleja e raportimit madje mund të urdhërojë administratorin të zhvillojë një plan riorganizimi.

[73] Shikoni Nenin 58 të LF-së.

VIII. FAZA E RIORGANIZIMIT

Faza e riorganizimit ka tre etapa kryesore: a) propozimin e të paktën një plani riorganizimi, b) votimin për këtë plan ose plane, dhe c) zbatimin e një plani të miratuar. Rëndësia që sistemet e falimentimit i japin riorganizimeve mbështetet te pritshmëria që ato lejojnë ruajtjen e një vlere më të lartë, me kusht që shoqëria e debitorit të konsiderohet e shëndetshme[74].

a. Depozitimi dhe Njoftimi për Planin e Riorganizimit

Planet e riorganizimit mund të depozitohen në gjykatë nga debitori, administratori[75] dhe krediorët që zotërojnë të paktën 20% të shumës së përgjithshme të pretendimeve brenda një muaji nga data e mbledhjes së raportimit. Planet duhet të lejojnë zgjidhjen e përbashkët dhe konsensuale të paaftësisë paguese dhe mund të përfshijë ristrukturimin operacional dhe financiar, duke filluar nga marrëveshjet e thjeshta për shlyerje deri tek ristrukturimet komplekse të borxhit. Mosdorëzimi i planit të riorganizimit në afatin e caktuar do të çojë në fillimin e procedurave të likuidimit[76].

Sipas LF-së, planet e riorganizimit duhet të ndjekin një sërë rregullash. Këto rregulla synojnë të lehtësojnë miratimin e planit dhë të sigurojnë respektimin e prioriteve të kreditorëve dhe këto rregulla përfshijnë[77]:

- Planet e riorganizimit duhet të ndajnë kreditorët në klasa sipas rregullave të përparësisë që përfshihen në LF-në (shikoni më poshtë). Nën klasat janë të lejuara.
- Palët brenda secilës klasë duhet të trajtohen në mënyrë të barabartë dhe çdo përjashtim nga ky rregull kërkon miratimin e klasave të prekura.
- Plani i riorganizimit nuk duhet të cënojë të drejtat e kreditorëve të siguruar; në të kundërt një miratim i veçantë kërkohet nga secili prej kreditorëve të siguruar.
- Të drejtat e kreditorëve të nënrenditur do të konsiderohen si inekzistente nëse plani përfshin një zvogëlim të vlerës së pretendimeve të kreditorëve të preferuar ose kreditorëve të pasiguruar.
- Pretendimet e nënrenditura do të përmbushen vetëm nëse plani siguron shtyrjen e pagesës së plotë të pretendimeve të preferuara dhe të pasiguruara.

Pas depozitimit të planit të riorganizimit në gjykatën e falimentimit, kjo e fundit ia paraqet menjëherë planin për komente palëve të interesuara (përfshirë Komitetit të Kreditorëve, nëse ka të tillë).

[74] Në likuidime, pasuritë shiten shpesh pjesërisht, zakonisht me një zbritje të madhe.

[75] Kreditorët individualë, gjithashtu mund të bëjnë rekomandime mbi planin e riorganizimit që duhet të paraqitet nga një administrator i cili është ngarkuar ta bëjë këtë nga asambleja e raportimit. Shikoni nenin 96 të LF-së.

[76] Shikoni Nenin 104 të LF-së.

[77] Shikoni Nenin 99 të LF-së.

b. Votimi i Planit të Riorganizimit

Vetëm kreditorët e njohur rregullisht dhe ata që janë pjesë e listës së kreditorëve mund të marrin pjesë në mbledhjen e diskutimit dhe të votimit të planit[78]. Mbledhja konsiderohet e vlefshme vetë nëse a) kreditorët pjesëmarrës ose të përfaqësuar zotërojnë të paktën 50% të shumës së përgjithshme të pretendimeve, ose b) kreditorët pjesëmarrës ose të përfaqësuar zotërojnë të paktën 50% të shumës së përgjithshme duke përjashtuar pretendimet e siguruara ose të nënrenditura[79].

Qëllimi kryesor i mbledhjes së kreditorëve është diskutimi dhe votimi për planin(et) e propozuara të riorganizmit. Propozimi i debitorit për planin e riorganizimit, nëse ka një të tillë, është propozimi i parë që do të diskutohet dhe votohet. Propozimi i radhës është ai i hartuar nga administratori. Propozimet e mëtejshme që shqyrtohen janë ato të dorëzuara nga kreditorët, duke filluar nga propozimi i kreditorit që përmban shumën më të lartë të pretendimeve. Nëse një propozim miratohet, propozimet e tjera në vijim nuk do të merren në konsideratë dhe nuk do të diskutohen në mbledhje[80].

Diskutimet për planet e propozuara gjatë mbledhjes së kreditorëve mund të çojnë në ndryshime të planit. Nëse propozohen ndryshime thelbësore të planit, për shembull, një ndryshim që cënon vazhdimësinë e veprimtarisë tregtare ose një ndryshim që përfshin një zvogëlim të pretendimeve me më shumë se 5%, atëherë një mbledhje tjetër duhet të planifikohet brenda 15 ditëve të ardhshme për të votuar planin e ndryshuar. Një vonesë e tillë, i jep kreditorëve mundësinë për të marrë në konsideratë në mënyrën e duhur ndikimin e këtyre ndryshimeve, jo vetëm në rikuperimin e tyre, por edhe në zbatueshmërinë e planit të ndryshuar.

Në parim, plani i riorganizimit duhet të votohet nga kreditorët e pranishëm ose të përfaqësuar. Kreditorët e siguruar votojnë vetëm në rast se ata janë të prekur nga plani[81]. Pretendimet e kreditorëve të nënrenditur, nga ana tjetër, konsiderohen të përjashtuara për qëllime të votimit, megjithëse plani mund të parashikojë një përjashtim nga ky rregull[82].

Si rregull i përgjithshëm, një plan do të konsiderohet i miratuar nëse, në çdo klasë, shumica në vlerën e pretendimeve të kreditorëve të pranishëm ose të përfaqësuar në mbledhje, votojnë në favor të planit. Përjashtimisht, nëse plani parashikon zvogëlimin e më shumë se 50% të pretendimeve ose një riplanifikim të tyre për më shumë se pesë vjet, miratimi i planit është i vlefshëm nëse miratohet nga jo më pak se 65% të pretendimeve të klasës së prekur[83].

Edhe kur një plan nuk përmbush asnjë nga kufinjtë e miratimit të përmendura më lart, plani mund të miratohet, një situatë që njihet zakonisht si ristrukturim i borxhit. Pra, nëse krediorët e një klase të caktuar që formojnë shumicën e kërkuar të pretendimeve nuk e miratojnë planin, ky i fundit do të konsiderohet i miratuar nëse përmbushen tre kushte.

[78] Shikoni Nenin 105 të LF-së.
[79] Shikoni Nenin 104 të LF-së.
[80] Shikoni Nenin 106 të LF-së.
[81] Shikoni Nenin 101 të LF-së.
[82] Shikoni Nenin 103 të LF-së.
[83] Shikoni Nenin 108 të LF-së.

Së pari, kreditorët e klasës në fjalë nuk janë në një situatë më të keqe sipas planit sesa do të ishin në rastin e likuidimit të debitorit. Së dyti, anëtarët e kësaj klase nuk duhet të diskriminohen në krahasim me anëtarët e çdo klase tjetër brenda të njëjtës nënndarje. Së fundi, LF-ja gjithashtu parashikon që asnjë anëtar i ndonjë klase tjetër nuk merr një kompensim më të lartë sesa shuma e pretendimeve të tij[84].

c. Kundërshtimi dhe Ankimi kundër Planit të Riorganizimit

Pas pranimit të planit dhe depozitimit të procesverbalit të asamblesë në gjykatë, palët e interesuara mund t'i shqyrtojnë ato[85]. Administratori, debitori, kreditorët që kanë votuar kundër planit dhe ata që nuk morën pjesë në mbledhjen e kreditorëve mund të depozitojnë një kundërshtim me shkrim të planit, të shoqëruar nga të gjitha dokumentet përkatëse dhe materialet argumentuese brenda dhjetë ditëve nga depozitimi në gjykatë. Plani i kundërshtimit mund të bazohet vetëm në (i) një shkelje të dispozitave të LF-së në lidhje me përmbajtjen e planit, (ii) mungesën e shumicës së vlefshme, (iii) ndonjë shkelje të kërkesave procedurale formale të përcaktuara në LF-në për zhvillimin e asamblesë, për shembull, rregullat procedurale në lidhje me thirrjen e asamblesë, përfaqësimin e palëve, procedurën e votimit, llogaritjen e kuorumit dhe shumicës, dhe përcaktimin e klasave të kreditorëve, dhe (iv) mungesën e zbatueshmërisë së planit. Pra, Gjykata do të vendosë për çdo kundërshtim ndaj miratimit të planit[86].

Kreditorët që kanë kundërshtuar planin, si dhe debitori, mund të depozitojnë një ankim kundër miratimit të planit ose një kundërshtim brenda 10 ditëve nga data e shpalljes publike të vendimit të gjykatës për miratimin. Ky ankim nuk pezullon zbatimin e planit të riorganizmit, përveç nëse gjykata e apelit vendos ndryshe, mbështetur në shkaqe që cënojnë rëndë interesat e kreditorëve ose interesat publike[87].

d. Efektet dhe Zbatimi i Planit të Riorganizimit

Miratimi i planit të riorganizimit do të ketë efektet e mëposhtme mbi të drejtat e kreditorëve:

- Përmbajtja e planit është detyruese për të gjithë kreditorët e falimentimit.
- Detyrat e administratorit konsiderohen që janë përmbushur[88]. Megjithatë, një administrator mund të qëndrojë në detyrë, duke vepruar si një administrator i mbikqyrjes, nëse plani e parashikon shprehimisht këtë. Në këtë rast, roli i administratorit të mbikqyrjes do të përfshijë përgjithësisht zbatimin e planit të riorganizimit. Kompetencat dhe detyrat specifike të administratorit të mbikëqyrjes gjatë fazës së zbatimit të planit do të përcaktohen në plan.
- Të drejtat e kreditorëve të falimentimit kundër bashkëdebitorëve ose garantuesve të

[84] Shikoni Nenin 112 të LF-së.

[85] Pala përcaktohet në Nenin 3 të LF-së dhe përfshin debitorin, çdo kreditor, administratorin ose çdo palë tjetër, që konsiderohet e tillë në përputhje me LF-në.

[86] Nëse nuk paraqitet ndonjë kundërshtim, plani do të konsiderohet i miratuar pa veprime të mëtejshme. Shikoni Nenin 111 të LF-së.

[87] Shikoni Nenin 114 të LF-së.

[88] Shikoni Nenin 117 të LF-së.

debitorit ose të drejtat e këtyre kreditorëve mbi pasuritë që nuk përfshihen në masën e falimentimit ose që nuk rrjedhin nga një e drejtë e siguruar mbi këto pasuri, nuk do të cënohen nga plani.

- Të gjitha kërkesat për ekzekutim që rrjedhin nga pretendimet, përpara fillimit të procedurës së falimentimit, pezullohen gjatë kohëzgjatjes së planit, ose do të pushohen nëse parashikohet shprehimisht në plan.

Nëse plani është zbatuar rregullisht, administratori njofton gjykatën duke paraqitur vërtetimin për përmbushjen e plotë dhe paraqet të gjitha dokumentet që vërtetojnë përmbushjen e detyrimeve të përcaktuara në plan. Gjykata më pas duhet të shprehet me vendim për përmbushjen e planit. Ky vendim duhet të shpallet publikisht.

Në rast se depozitohet një kundërshtim në lidhje me zbatimin e plotë të planit, administratori i mbikqyrjes duhet t'i paraqesë gjykatës shpjegimet e nevojshme dhe gjykata do të vendosë nëse do të miratojë përmbushjen e planit ose të fillojë procedurat e likuidimit.

IX. FAZA E LIKUIDIMIT

Debitorët jo të shëndetshëm ekonomikisht kërkojnë një procedurë që lejon shlyerjen e kreditorëve, si dhe një rishpërndarje të shpejtë të pasurive për një përdorim më efikas. Procedurat e likuidimit janë zgjidhja zyrtare e parashikuar në LF-në për të trajtuar situata të tilla.

a. Fillimi i Procedurave të Likuidimit

Gjykata e falimentimit vendos për fillimin e likuidimit në rastet e mëposhtme:

i. *Me kërkesë të debitorit*: Likudimi mund të kërkohet nga debitori, në çdo kohë gjatë procedurës së falimentimit ose menjëherë pasi debitori vëren se plani i riorganizimit nuk mund të zbatohet[89]. Në secilin rast, administratori i falimentimit ose ai mbikëqyrës do të jap mendimin e tij në gjykatën e falimentimit në lidhje me këtë kërkesë të debitorit, përpara se kjo gjykatë të marrë vendimin për kërkesën e debitorit.

ii. *Me kërkesë të administratorit*: Administratori i falimentimit ose ai i mbikëqyrjes mund të kërkojë likuidimin, në rast se aktiviteti tregtar i debitorit është pezulluar ose debitori nuk e zbaton planin[90]. Debitori ka të drejtë të dëgjohet përpara se gjykata të marrë një vendim.

Gjithashtu, kreditorët mund të vendosin në favor të likuidimit në mbledhjen e raportimit[91].

[89] Shikoni Nenin 135 të LF-së.

[90] Id.

[91] Shikoni Nenin 93 të LF-së.

b. Efektet e Likuidimit

Efektet e likuidimit tek palët janë si mëposhtë:

- Debitorit i hiqet e drejta për administrimin ose disponimin e pasurisë së tij.
- Të gjitha borxhet do të konsiderohen të maturuara.

c. Plani i Likuidimit

Administratori i falimentimit harton planin e likuidimit dhe e depoziton atë në gjykatë brenda 20 ditëve nga data e vendimit të likudimit[92]. Plani i likuidimit që parashikon mënyrën e likuidimit të pasurive që përfshihen në masën e falimentimit, duhet të vendoset në dispozicion për shqyrtim në gjykatë. Debitori, si dhe kreditorët dhe punëmarrësit e tij, mund të paraqesin komente ose kundërshtime brenda 15 ditëve nga data e depozitimit të planit në gjykatë[93]. Duke marrë parasysh komentet e tyre, administratori i falimentimit mund të riformulojë planin tërësisht ose pjesërisht brenda 5 ditëve.

Gjykata e falimentimit vendos për përmbajtjen përfundimtare të planit të likuidimit brenda 5 ditëve pas dorëzimit të planit. Pas miratimit, administratori i falimentimit vë në zbatim planin e likuidimit në përputhje me parashikimet e LF-së, brenda tre muajve nga data e fillimit të procedurave të likuidimit[94]. Afati mund të shtyhet edhe me tre muaj të tjerë, me kërkesë të administratorit.

Gjatë zbatimit të planit të likuidimit, administratori i falimentimit duhet të përgatisë një raport të detajuar të ecurisë çdo dy muaj. Kreditorët kanë të drejtë të kenë akses në çdo raport të ecurisë.

d. Radha e Përparësive dhe Shpërndarja te Kreditorët

Pas shitjes së pasurive, pretendimet e kreditorëve janë përmbushur sipas radhës së përparësive të përcaktuar në LF-në. Përmbushja e pretendimeve të kreditorëve është objektivi i deklaruar i LF-së, pavarësisht nëse përfundimi i një procedure çon në riorganizim ose likuidim. Në fund të ditës, procedurat e falimentimit janë përcaktuar për të arritur një rezultat më të mirë të përbashkët për kreditorët sesa në rastin kur ata do të përpiqeshin të mblidhnin detyrimet individualisht. Për këtë arsye, kanalizimi i burimeve drejt kreditorëve mbetet një funksion kryesor i procedurës së falimentimit.

Shlyerja e kreditorëve në një procedurë falimentimi varet nga pretendimet e tyre të njohura kundër debitorit, i cili ndodhet në gjendjen e paaftësisë paguese[95], të drejtat përkatëse të kreditorëve sipas radhës së përparësisë të LF-së dhe shumës që do t`i paguhet kreditorëve. Radha e përparësisë për shpërndarjen te kreditorët e falimentimit përcaktohet në mënyrë hirearkike[96]:

[92] Shikoni Nenin 138 të LF-së.

[93] Id.

[94] Shikoni Nenin 140 të LF-së. Ky nen mund të përfshijë shitjen e pasurive të siguruara. Shikoni Nenin 141 të LF-së.

[95] Shikoni Pjesën IV, Kapitulli II i LF-së.

[96] Shikoni Nenin 144 të LF-së.

a) Pretendimet e kreditorëve të siguruar,

b) Pretendimet e kreditorëve të preferuar,

c) Pretendimet e kreditorëve të pasiguruar,

d) Pretendimet e kreditorëve të nënrenditur,

e) Pretendimet e anëtarëve të shoqërisë së thjeshtë, aksionarëve dhe ortakëve të shoqërive tregtare, në cilësinë e tyre si të tillë.

Struktura hirearkike e përshkruar më sipër është përforcuar nga ekuivalenti shqiptar mbi "rregullin e përparësisë absolute."[97] Ky rregull përcakton që asnjë pagesë e pretendimeve të kreditorëve të një radhe përparësie më të ulët nuk mund të kryhet përveç nëse janë shlyer plotësisht të gjitha pretendimet e kreditorëve të një radhe me përparësi më të lartë. Gjithashtu, kur burimet janë të pamjaftueshme për të përmbushur plotësisht të gjitha pretendimet e një nënndarje, këto pretendime do të shlyhen në mënyrë proporcionale[98]. Nga ana tjetër, pretendimet e kreditorëve të procedurës, nuk bazohen në këto parime por paguhen në mënyrë të vazhdueshme pas maturimit të tyre[99].

X. MBYLLJA E PROCEDURAVE TË FALIMENTIMIT

Pasi ka përfunduar shpërndarja përfundimtare, gjykata e falimentimit vendos për përfundimin e procedurës së falimentimit. Pagesa e plotë për të gjithë kreditorët e falimentimit, pavarësisht nga faza e procedurës, është gjithashtu një shkak për përfundimin e procedurës. Vendimi i gjykatës dhe arsyet e përfundimit shpallen publikisht.

[97] Shikoni Nenin 145 të LF-së.

[98] Një kufizim i rëndësishëm për këtë rregull vjen nga rregullat për kredinë e siguruar. Midis tyre, pengu dhe hipotekat në mënyrë tipike kanë një rradhë përparësie që i përgjigjet rendit në të cilën janë regjistruar. Ky rregull shpesh njihet si i pari në kohë, i pari në të drejtë. Në përputhje me rrethanat, një hipotekë e shkallës së parë për një pasuri duhet të paguhet plotësisht para se të paguhet ndonjë hipotekë e shkallës së dytë.

[99] Shikoni Nenin 144 të LF-së. Nëse një detyrim tatimor ka lindur si rezultat i procedurës së falimentimit, autoriteti tatimor do të konsiderohet kreditor i procedurës së falimentimit dhe pretendimi i tij do të paguhet kur të bëhet i matureshëm.

SHTOJCË

AFATI KOHOR I VEPRIMEVE TË KËRKUARA

LF-ja përmban afate të shumta që rregullojnë veprimet e palëve të ndryshme të përfshira në procedurën e falimentimit. Tabela e mëposhtme paraqet një afat tregues sipas afateve të përcaktuara në ligj dhe fillimin e një procedure nga kreditori.

Dita	Veprimi	Referenca	Komenti
1	Depozitimi i kërkesës së kreditorit në Gjykatën e Falimentimit	*Neni 13*	Pika e nisjes e barabartë me "Dita 1"
6	Gjykata e Falimentimit njofton debitorin	*Neni 18(1)*	Njoftimi jepet brenda 5 ditëve nga data e depozitimit të kërkesës
16	Debitori e kundërshton kërkesën e kreditorit	*Neni 18(2)*	Kundërshtimet depozitohen brenda 10 ditëve nga data e njoftimit nga gjykata e falimentimit
19	Gjykata e falimentimit fillon procedurat e falimentimit	*Neni 18(2)*	Nëse debitori nuk depoziton asnjë kundërshtim, gjykata e falimentimit fillon procedurat brenda 3 ditëve nga përfundimi i afatit për depozitimin e kundërshtimeve
21	Gjykata e falimentimit vendos datën e seancës gjyqësore për të shqyrtuar kundërshtimet	*Neni 19(1)*	Brenda 5 ditëve nga data e depozitimit të kundërshtimeve nga debitori
51	Gjykata e falimentimit zhvillon seancën gjyqësore	*Neni 19*	Seanca gjyqësore zhvillohet jo më vonë se 30 ditë
61	Gjykata e falimentimit vendos për fillimin e procedurave të falimentimit	*Neni 19 (5/c)*	Jo më vonë se 10 ditë nga seanca gjyqësore
61	Gjykata e falimentimit emëron administratorin e falimentimit	*Neni 29*	Emërimi bëhet me vendimin e gjykatës për fillimin e procedurave të falimentimit
106	Depozitimi i pretendimeve	*Neni 89*	Kreditorët depozitojnë pretendimet brenda 45 ditëve nga data e publikimit të vendimit të gjykatës së falimentimit në Qendrën Kombëtare të Biznesit

126	Administratori i falimentimit depoziton listën e kreditorëve	*Neni 87*	Lista e kreditorëve depozitohet brenda 20 ditëve nga përfundimi i afatit për depozitimin e pretendimeve
136	Kreditori kundërshton pretendimet e përfshira në listë	*Neni 90(1)*	Brenda 10 ditëve nga publikimi i listës në Qendrën Kombëtarë të Biznesit dhe Fletoren Zyrtare
171	Administratori depoziton raportin	*Neni 93(3)*	Raporti depozitohet 10 ditë përpara mbledhjes së raportimit
181	Gjykata e falimentimit zhvillon mbledhjen e raportimit	*Neni 93*	Jo më vonë se 120 ditë nga vendimi për fillimin e procedurave të falimentimit
181	Gjykata e falimentimit vendos për riorganizimin ose likuidimin e debitorit	*Neni 93(1)*	Vendimi merret gjatë mbledhjes së raportimit
	RIORGANIZIMI I DEBITORIT		
211	Kreditori depoziton planin e riorganizimit	*Neni 96(1)*	Plani i riorganizimit depozitohet brenda 1 muaji nga data e mbledhjes së raportimit
241	Mbledhja e diskutimit dhe votimit të planit të riorganizimit	*Neni 94(2)*	Mbledhja do të zhvillohet jo më vonë se 60 ditë nga data e mbledhjes së raportimit
251	Kreditori (dhe palët e tjera) mund të kundërshtojnë planin e riorganizimit	*Neni. 110(2)*	Brenda 10 ditëve nga depozitimi i planit të riorganizimit në gjykatën e falimentimit
261	Gjykata e falimentimit e zgjat afatin me 10 ditë të tjera për depozitimin e kundërshtimeve	*Neni 110(6)*	Brenda 10 ditëve nga njoftimi për depozitimin e kundërshtimeve nga kreditori (palët)
271	Gjykata e falimentimit merr një vendim për kundërshtimet	*Neni 110(7)*	Brenda 10 ditëve nga përfundimi i afatit për depozitimin e kundërshtimeve
274	Gjykata e falimentimit shpall vendimin për miratimin ose kundërshtimin e planit të riorganizimit	*Neni 113*	Jo më vonë se 3 ditë nga marrja e vendimit

284	Kreditori mund të depozitojë një ankim kundër vendimit për miratimin ose kundërshtimin e planit të riorganizimit	*Neni 114(2)*	Brenda 10 ditëve nga njoftimi publik i vendimit për procedurën e ankimit

LIKUIDIMI I DEBITORIT			
201	Administratori i falimentimit harton planin e likuidimit	*Neni 138(2)*	Brenda 20 ditëve nga mbledhja ku vendoset për likuidimin e debitorit
216	Kreditori mund të komentojë ose kundërshtojë planin e likuidimit	*Neni 138(3)*	Brenda 15 ditëve nga depozitimi i planit në gjykatën e falimentimit
226	Gjykata e falimentimit vendos mbi përmbajtjen përfundimtare të planit të likuidimit	*Neni 138(4)*	Brenda 5 ditëve nga depozitimi përfundimtar i planit
x	Zbatimi i planit të likuidimit	*Neni 140*	Plani i likuidimit zbatohet brenda 3 muajve

Projekti zbatohet nga Korporata Financiare Ndërkombëtare (IFC), pjesë e Grupit të Bankës Botërore (WBG) dhe me mbështetjen e Sekretariatit Shtetëror Zviceran për Çështjet Ekonomike (SECO).

Për më shumë informacion, ju lutem kontaktoni:

Z. Igor Matijevic

Menaxher Rajonal për Programin

e-Mail: imatijevic@ifc.org

Znj. Irena Gribizi

Koordinatore e Projektit për Shqipërinë

e-Mail: igribizi1@ifc.org

IFC International Finance Corporation WORLD BANK GROUP

Në partneritet me:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Sekretariati i Shtetit për Çështjet Ekonomike SECO